

Individ- och familjenämnden

Tid: Onsdagen den 20 mars 2024 kl. 08:30-15:00, ajournering
09:40-10:10, 10:48-10:50

Plats: Nolia konferens

Beslutande: Andreas Lundgren (S), ordförande
Hanna Lundin-Jernberg (L), vice ordförande
Marikk Henriksson (S), tj. g ersättare för Mehrana Bassami
(S) § 59-61
Mehrana Bassami (S) § 62-63, 65-72, 75-80
Leif Berglund (S)
Gisela Lindmark Eriksson (S)
Bo Johansson (S)
Igor Hell (M)
Alireza Mosahafi (M) § 59-63
Greger Knutsson (M), tj. g ersättare för Alireza Mosahafi (M)
§ 65-72, 75-80
Andreas Sellstedt (V)
Ahmed Hersi (MP)
Veronica Kerr (KD)

Övriga deltagare: Se sidan tre

Utses att justera: Hanna Lundin-Jernberg (L), måndag 25 mars kl.11.00

Sekreterare: §§ 59-63, 65-72, 75-80
Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Ordförande:
Andreas Lundgren (S)

Justerare:
Hanna Lundin-Jernberg (L)

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ: Individ- och familjenämnden
Sammanträdesdatum: 2024-03-20

Anslaget har satts upp: 2024-03-26

Anslaget tas ner: 2024-04-17
Förvaringsplats: Stadshuset, Skolgatan 31 A, Umeå

Underskrift:
Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Ej tjänstgörande ersättare

Marikk Henriksson (S) § 62-63, 65-70

Magnus Lindqvist (S)

Pär Berglund (S)

Greger Knutsson (M) § 59-63

Mia Winroth (M) § 71-80

Liv Zetterberg (V)

Lars Ove Renberg (C)

Pranav Nair (L)

Tjänstepersoner

Karolina Lundqvist, socialdirektör

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Simon Blomberg, ekonomichef § 59-63

Mona Kårebrand Åberg, tf HR-chef § 65-70

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef

Annette Forsberg, verksamhetschef

Malin Björkman, verksamhetschef

Maria Hedin, kommunikatör

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef § 59-63, 65-70

Johan Tovetjärn, lokalstrateg § 59-63, 65

Camilla Nilsson, utredare § 66

Seth Åberg, strategisk utvecklare § 67

Pia Wangberg, bitr. Upphandlingschef § 68

Jennie Wiklund, HR-strateg § 70

Jonna Jakobsson, utbildningssamordnare § 70

Christina Halleröd, SAS § 71-72, 75-80

Mimmi Eliasson, student § 59-63, 65-72, 75-78

Elina Torikka, student § 59-63, 65-72, 75-78

Josefin Grundqvist, student § 59-63, 65-72, 75-78

Alex Ansari, student § 59-63, 65-72, 75-78

Astrid Börjesson Lunki, student § 59-63, 65-72, 75-78

Josefin Hellberg, student § 59-63, 65-72, 75-78

Terese Graan, student § 59-63, 65-72, 75-78

Rebecca Sagehem, student § 59-63, 65-72, 75-78

Josefin Halin Sjödin, student § 59-63, 65-72, 75-78

§ 59

Godkännande av dagordning

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner dagordningen med följande tillägg:

Andreas Lundgren (S) och Ahmed Hersi (MP) anmäler ett initiativ om att uppdra till förvaltningen att utreda en höjning av ersättningen till kontrakterade jour- och familjehem. Ärendet läggs på dagordningen efter ärendet återkoppling kurser och konferenser.

Andreas Sellstedt (V) anmäler ett initiativ om att uppdra till förvaltningen att undersöka vad som eventuellt hindrar att representanter från socialtjänsten får komma och informera på SFI, samt att föreslå hur samverkan med SFI eventuellt kan stärkas. Ärendet läggs på dagordningen före övriga frågor.

§ 60

Anmälan av jäv

Beslut

Ingen ledamot anmäler jäv.

Ärendebeskrivning

En jävig ledamot får varken delta i handläggningen eller beslut av ett ärende.

§ 61

Diariernr: IFN-2024/00017

Presentation av nya chefer och studenter

Ärendebeskrivning

Vid dagens sammanträde presenterar sig nio olika studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) inom kommunens verksamheter.

§ 62

Diariernr: IFN-2024/00003

Ekonomirapport tom februari

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner ekonomirapporten.

Ärendebeskrivning

Sammanfattning

Individ- och familjenämndens resultat för perioden (-4,3 mnkr) förklaras av funktionshinderomsorg (+0,6 mnkr), gemensamma kostnader (+0,2 mnkr), ensamkommande barn (-0,3 mnkr), försörjningsstöd (+0,7 mnkr) samt individ- och familjeomsorg (-5,5 mnkr). Individ- och familjenämndens nettokostnader (285 mnkr har ökat med 4,3% (12 mnkr) i jämförelse med 2023. För att ha en budget i balans kunde nettokostnaderna öka med 3t,0 % (48mnkr) vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -4,3 mnkr

Gemensamma kostnader

Individ- och familjenämndens gemensamma kostnader uppvisar en positiv avvikelse på 0,2 mnkr.

Den sammanlagda kostnaden för viten ej verkställda beslut uppgår för perioden till 0 tkr.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen beror resultatet (+0,6) på flertalet verksamheter och generellt sett handlar det fortsatt om påverkan på verksamhetsområdet i form av minskning av timmar utförda inom hemtjänsten jämfört med budgeterat samt högre kostnader för LSS-boenden.

De verksamheter som har störst effekt är hemtjänsten och övriga insatser LSS.

- Hemtjänst +6,0 mnkr. Överskottet beror främst på att antalet beviljade timmar varit 59 % av budget och i jämförelse med samma period 2023 har antalet beviljade timmar minskat med 9,5 %. Hemtjänsten fortsätter sin långsiktiga trend med mindre insatser.
- Övriga insatser LSS +1,3 mnkr. Överskottet beror på lägre kostnader för ledsagarservice, avlösarservice och kontaktpersoner.
- LSS-boende -8,0 mnkr. LSS-boende uppvisar ett negativt resultat där LSS-boende kvarhåller de volymer som sågs under slutet av 2023. LSS-boenden fortsätter vara kostsamma för kommunen med en svårighet att få en kostnadsbild som motsvarar budget. Behovet av externa placeringar kommer från en avsaknad av lämpliga lokaler som kan möta upp brukares behov inom nämnden och det är inom dessa externa placeringar underskottet ligger.
- Personlig assistans LSS. -1,0 mnkr. Ett mindre underskott uppvisas i februari för personlig assistans LSS

Individ- och familjeomsorg

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen (-5,5 mnkr) beror framför allt på barn- och ungdomsvården (-2,3 mnkr) där behov av konsultstödda familjehem och av extern institutionsvård är fortsatt större än budget med extern institutionsvård fortsätter ligga på de höga nivåer som uppstod under slutet på 2022.

Verksamheten har fördjupat arbetet med att granska ärenden närmare och hitta gemensamma nämnare med målsättningen att förhindra dessa placementskostnader. Detta arbete är tidskrävande och resurskrävande men verksamheten räknar med att det kommer ge resultat på sikt.

Inom vuxna missbruksvården är det ett underskott på (-4,3 mnkr) där nämnden ser att öppna insatser i Umeå ökat mycket och många av dessa insatser riktar sig mot tidigare kända individer som blivit äldre.

Ensamkommande barn

Underskottet inom verksamheten för ensamkommande barn (-0,3 mnkr) beror på högre lokalkostnader än budgeterat.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet resultat för perioden är (+0.7 mnkr). Någon djupare jämförelse om mängden hushåll och snittbelopp per hushåll går ej att göra under februari då statistiken för vissa insatser ej fungerar korrekt ännu med det nya verksamhetssystemet som IFO området gick in skarpt i under februari.

Prognos

Prognosen efter februari sätts till -76,7 mnkr. Prognosen baseras på en fortsatt hög kostnadsbild inom IFO området samt de externa placeringarna inom LSS-boenden. Kostnaden för dygnsvilan och ett pågående krav från Försäkringskassan är effekter som kan påverka nämndens prognos negativt framöver.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna ekonomirapporten.

Beslutsunderlag

Ekonomirapport februari individ- och familjenämnden 2024

Beredningsansvarig

Simon Blomberg

§ 63

Diarienum: IFN-2024/00072

Statsbidrag till kommuner 2024 för habiliteringsersättning 9.2- 124497/2023, 13485/2024

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att tillfälligt höja habiliteringsersättningen för perioden 2024-01-01 till och med 2024-12-31 enligt förvaltningens förslag genom utnyttjande av statsbidrag för habiliteringsersättning. Eventuellt kvarstående medel efter avräkning när året redovisas kommer fördelas ut till brukaren. Därefter återgår ersättningen till nuvarande nivå med tillägg för den årliga indexuppräknings.

Ärendebeskrivning

Regeringen har för åren 2018 tom 2023 utdelat statsbidrag till kommuner för att införa, bibehålla eller höja habiliteringsersättningen för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Individ- och familjenämnden har årligen rekviderat och fördelat statsbidraget till målgruppen. Även i år fördelas statsbidrag till kommuner för att införa, höja eller bibehålla tidigare höjd ökning. Umeå kommun kan rekvidera 4 499 067 för år 2024. Förvaltningen har arbetat fram ett förslag på fördelning av statsbidraget, liknande tidigare års fördelning.

Förvaltningens förslag

Rekviderat statsbidrag föreslås fördelas ut som en tillfällig ökning av habiliteringsersättningen för perioden 2024-01-01 till och med 2024-12-31 för personer som har habiliteringsersättning. Den extra tillfälliga höjningen blir 92,5 kr/heldag resp 47,5 kr/halvdag. Därefter återgår ersättningen till nuvarande nivå (57 kr resp 29 kr) med tillägg för den årliga indexuppräknings.

Förslaget ger en buffert på cirka 600 tkr för att möta upp nya beslut samt förändringar i närvaro mellan hel – och halvdag. Bufferten minskas från

2023 men kvarstår utifrån att statsbidraget ligger kvar på samma nivå 2024 som 2023.

Eventuellt kvarstående medel efter avräkning när året redovisas kommer fördelas ut till brukaren. Från 2025-01-01 återgår ersättningen till nuvarande nivå med tillägg för den årliga indexuppräknningen.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att besluta enligt tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Fördelning av statsbidrag för 2024 till kommuner för habiliteringsersättning

Beredningsansvarig

Simon Blomberg, Ekonomichef

Beslutet ska skickas till

Eva Bascom, enhetschef

Marie Thomas, biträdande verksamhetschef

Ulf Nygård, ekonom

§ 65

Diariernr: IFN-2024/00027

Rapport lokalförsörjning IFN 2024

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner "Rapport lokalförsörjning Individ- och familjenämnden 2024".

Ärendebeskrivning

Rapporten ersätter det som tidigare kallats lokalförsörjningsplan, för att stämma överens med hur nämnderna arbetar med lokalförsörjningsprocessen och budgetprocessen. Nuläge, kommande budgetår och framtida utmaningar beskrivs kortfattat.

En av dom större utmaningarna inom lokalförsörjningen är att kunna arbeta med mer framförhållning och träffsäkra prognoser för alla slags lokalbehov. Budget för förhyrningar kommer vara en starkt begränsande faktor kommande år och framåt. Övergripande arbete kring utveckling av processer, flöden och arbetssätt gällande lokaler pågår, för att förtydliga och för enkla för alla inblandade parter.

Gällande administrativa ytor syns ett stort kommande behov redan på 2 års sikt. Samtidigt måste nya arbetssätt och nyttjandegrad av befintliga ytor undersökas och utvecklas parallellt med att behov av nya lokaler utreds.

Gällande lokalförsörjning som rör brukare så är ett stort arbete kring vakans och kö till LSS-bostäder inlett mellan förvaltningarna, vilket redan har skapat bättre förutsättningar för kommande leveranser av grupp- och servicebostäder.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna "Rapport lokalförsörjning Individ- och familjenämnden 2024."

Beslutsunderlag

Bilaga: Rapport lokalförsörjning Individ- och familjenämnden 2024.

Beredningsansvarig

Johan Tovetjärn

§ 66

Diarienum: IFN-2024/00065

Remiss - Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning LI2024/00083, LI2023/00001, LI2023/00037

Beslut

Individ- och familjenämndens yttrar sig i enlighet med yttrandet med följande tillägg:

Att det skrivs in en önskan om tydligare riktlinjer för hur hyresgaranti kan administreras organisatoriskt i kommunerna samt förtydligande av en formulering i yttrandet i avsnitt 3:3.

Ärendebeskrivning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har inbjudit Umeå kommun att lämna synpunkter på promemorian *Åtgärder för en bättre Bostadsförsörjning*.

I promemorian föreslås att det ska bli obligatoriskt för kommuner att under vissa förutsättningar tillhandahålla hyresgarantier till barnfamiljer. Syftet är att underlätta för barnfamiljer som saknar egen bostad att kunna få tillträde till en sådan. Vidare tydliggörs att kommunala bostadsförmedlingar får förmedla bostäder som reserverats utifrån olika behov och erbjuda förtur utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift av de sökande.

I syfte att skapa bättre förutsättningar för att samordna kommunala bostadsförsörjningsåtgärder och planeringen för bostadsbyggande föreslås ett antal förtydliganden i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Ändringarna innebär att kommunerna ska redogöra för behovet av tillskott av bostäder och ta hänsyn till behovet av samordning med andra kommuner både i planeringen och när åtgärder för bostadsförsörjningen vidtas. Uppgiften att verka för att kommunal samordning kommer till stånd föreslås liksom tidigare ligga på länsstyrelserna. I promemorian föreslås också att lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ges ett uttryckligt bostadsförsörjningssyfte.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott enas om att föreslå individ- och familjenämnden att yttra sig i enlighet med yttrandet med tillägget att ge förvaltningen i uppdrag att förtydliga en formulering i yttrandet i avsnitt 3:3.

Nämndens beslutsordning

Yrkande

Andreas Sellstedt (V) gör tilläggsyrkandet ”Att det till yttrandet till remiss om åtgärder för bättre bostadsförsörjning skrivs in en önskan om tydligare riktlinjer för hur hyresgaranti kan administreras organisatoriskt i kommunerna.”

Nämndens beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan godkänna tjänsteskrivelsens förslag till beslut och finner så.

Ordförande frågar om nämnden kan godkänna Andreas Sellstedts (V) tilläggsyrkande och finner så.

Ordförande finner att individ- och familjenämnden har beslutat att yttra sig i enlighet med yttrandet med revidering av texten i avsnitt 3:3 och med tillägg enligt tilläggsyrkandet.

Beslutsunderlag

Yttrande 2024-01-23

Promemoria - Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning LI2024/00083

Beredningsansvariga

Camilla Nilsson, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

§ 67

Diarienum: IFN-2024/00111

Remiss: Narkotikautredningen - Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus 2023:62, S2024/00085

Beslut

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att förtydliga sin inställning i frågeställningarna i remissen i ett yttrande som arbetsutskottet kan ta ställning till.

Individ- och familjenämnden enas om att uppdra till arbetsutskottet att vid sammanträdet i april besluta avseende yttrandet över remissen.

Ärendebeskrivning

Narkotikautredningen harmoniserar med samsjuklighetsutredningen förslag att lägga ansvaret för beroendevården på en huvudman. Narkotikautredningens tonvikt ligger på skadereducerande och förebyggande perspektiv. Här lyfts särskilt LARO fram som behandlingsmetod, för övriga metoder betonas vikten av följsamhet till Socialstyrelsens riktlinjer. Andra perspektiv som lyfts fram är stöd till barn, unga och vuxna som anhöriga.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att uppdra till förvaltningen att förtydliga sin inställning i frågeställningarna i remissen i ett yttrande som arbetsutskottet kan ta ställning till.

Individ- och familjenämnden enas om att uppdra till arbetsutskottet att vid sammanträdet i april besluta avseende yttrandet över remissen

Beslutsunderlag

Slutbetänkande Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus SOU 2023:62 med tillhörande remissmissiv.

Beredningsansvariga

Mats Omgren

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson

Mats Omgren

§ 68

Diarienum: IFN-2024/00096

Fördjupad avtalsuppföljning av ramavtalsleverantörer

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner rapporten.

Ärendebeskrivning

I november 2020 så tog Kommunfullmäktige beslut om att Upphandlingsbyrån ska lägga ett större fokus på avtalsuppföljning gällande socialtjänstens avtal. Därför har Upphandlingsbyrån initierat en fördjupad avtalsuppföljning. Under 2021 så genomfördes 10 sådana uppföljningar och under 2022 genomfördes 8 uppföljningar med olika leverantörer. 2023 gjordes 11 fördjupade avtalsuppföljningar enligt följande:

- Insikten, Attendo Stradivarius och Nytida Kalkstenen (HVB, barn och unga)
- Avstampet, 12 & 12 Behandlingshem och Fenix Omsorg (HVB, vuxna)
- Nytida Nåjden, Cura Tibi/Skogsro och Brizad (konsulentstödda familjehem)
- Attendo (träningsboende) samt
- Caleo Omsorg (skyddsboende)

Trots vissa mindre brister så har uppföljningarna visat att Umeå kommuns ramavtalsleverantörer gällande socialtjänsten följer de ingångna avtalen och håller den kvaliteten som utlovats.

Arbetet med de fördjupade avtalsuppföljningarna fortgår under 2024.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott enas om att föreslå individ- och familjenämnden att godkänna rapporten.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna rapporten.

Beslutsunderlag

Uppföljningar Stöd- och omsorgs ramavtal 2023

Bilaga 1: Uppföljningsmall HVB

Bilaga 2: Uppföljningsmall HVB, personal

Bilaga 3: Uppföljningsmall familjehem

Bilaga 4: Uppföljningsmall familjehem, personal

Bilaga 5: Uppföljningsmall träningsboende

Bilaga 6: Uppföljningsmall träningsboende, personal

Bilaga 7: Uppföljningsmall skyddsboende

Bilaga 8: Uppföljningsmall skyddsboende, personal

Beredningsansvariga

Pia Wangberg, bitr. Upphandlingschef

Beslutet ska skickas till

Pia Wangberg

Erica Bålfors Birgersson

§ 69

Diarienum: IFN-2024/00099

Plan för uppföljning av externa utförare av vård- och omsorgstjänster 2024

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner plan för uppföljning av externa utförare av vård- och omsorgstjänster 2024 med följande tillägg:

Att inom ramen för avtalsuppföljning ska i första hand fysiskt besök göras om det är möjligt och i andra hand digitalt besök.

Att i former för fördjupad avtalsuppföljning specificerar att det är Umeå kommun som ska genomföra ett slumpmässigt urval av personal som arbetat ett år eller längre till intervjuerna.

Att det i stycket om "Stärkt uppföljning för att förebygga välfärds kriminalitet" bör framgå att förvaltningen deltar i CURA, ett nationellt samarbete mellan polis, ett antal andra myndigheter och andra kommuner.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ansvarar enligt gällande reglemente för att verkställa kommunens upphandling av varor och tjänster. Kommunstyrelsen är avtalsägare för de avtal som upprättas med externa utförare och Upphandlingsbyrån är den verksamhet som har kommunstyrelsens uppdrag att ansvara för upphandlingsfrågor.

Stöd och omsorgsförvaltningen och Upphandlingsbyrån samverkar i uppföljningsarbetet. Avtal om hemtjänst enligt LOV är gemensamma med äldreomsorgsförvaltningen och äldreomsorgsförvaltningen har ett samordnande ansvar.

Uppföljningsplanen beskriver ansvarsfördelning och aktivitetsplan för årets

uppföljningar samt på vilket sätt uppföljningen ska redovisas till nämnd och återkopplas till kommuninvånarna.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar att inom ramen för avtalsuppföljning ska i första hand fysiskt besök göras om det är möjligt och i andra hand digitalt besök.

Andreas Sellstedt (V) yrkar att i former för fördjupad avtalsuppföljning specificerar att det är Umeå kommun som ska genomföra ett slumpmässigt urval av personal som arbetat ett år eller längre till intervjuerna.

Arbetsutskottets beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande frågar om individ- och familjenämndens arbetsutskott kan besluta enligt tjänsteskrivelsens förslag till beslut och finner så.

Ordförande frågar om individ- och familjenämndens arbetsutskott kan bifalla tilläggsyrkande från Hanna Lundin-Jernberg (L) och Andreas Sellstedt (V) och finner så.

Nämndens beslutsordning

Yrkande

Veronica Kerr (KD) yrkar att planen för uppföljning revideras så att det i stycket om "Stärkt uppföljning för att förebygga välfärds kriminalitet" bör framgå att förvaltningen deltar i CURA, ett nationellt samarbete mellan polis, ett antal andra myndigheter och andra kommuner.

Andreas Sellstedt (V) yrkar att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Nämndens beslutsgång

Ordförande frågar om yrkande är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande frågar om nämnden kan besluta enligt de yrkande som föreligger och finner så.

Ordförande finner att individ- och familjenämnden har enats om att besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag till beslut samt att besluta enligt tilläggsyrkandet.

Beslutsunderlag

Plan för uppföljning av externa utförare av vård- och omsorgstjänster 2024

Beredningsansvariga

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Beslutet ska skickas till

Erica Bålfors Birgersson

Pia Wangberg, Upphandlingsbyrån

§ 70

Diarienummer: IFN-2024/00110

Uppföljning kompetensförsörjningsplan för vård och omsorg 2023

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner redovisning av utbildningsinsatser och aktiviteter kopplade till kompetensförsörjningsplanen.

Ärendebeskrivning

Redovisning över genomförda utbildningsinsatser samt genomförda aktiviteter i verksamheterna kopplade till kompetensförsörjningsplanen.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna redovisningen av utbildningsinsatser och aktiviteter kopplade till kompetensförsörjningsplanen.

Beslutsunderlag

Uppföljning av aktiviteter i kompetensförsörjningsplan 2023

Beredningsansvariga

Marie Eriksson, HR strateg kompetensförsörjning

Beslutet ska skickas till

Mona Kårebrand Åberg, vik HR-chef Stöd och omsorg

§ 71

Diarienum: IFN-2023/00186

GDPR och daglig verksamhet

Beslut

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Malin Björkman, verksamhetschef, redogör för hur GDPR hanteras inom daglig verksamhet.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna informationen.

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson

§ 72

Diariernr: IFN-2023/00085

Rutiner för att förhindra att barn far illa

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen vad gäller, hur förvaltningen arbetar med att förhindra att barn far illa.

Ärendebeskrivning

2023-02-22 uppdrog Individ- och familjenämnden till förvaltningen att utifrån händelsen i Luleå göra en översyn om socialtjänstens rutiner kan stärkas ytterligare för att förhindra att barn far illa.

Frågan har diskuterats på kommunfullmäktige och ordförande föreslår att nämnden ger i uppdrag till familjerätt och förvaltning att göra en översyn av vad socialtjänsten kan göra ytterligare för att förhindra att något liknande kan inträffa i Umeå.

Från 1 juli 2021 har barnrättsperspektivet stärkts i ärenden som gäller vårdnad, boende eller umgänge genom ändringar i föräldrabalken, äktenskapsbalken, rättegångsbalken och offentlighets- och sekretesslagen. Bland annat görs det tydligare i föräldrabalken att barnet har rätt till information och att få komma till tals. Socialnämnden har även möjlighet att höra ett barn utan att vårdnadshavaren har samtyckt eller närvarar.

De förändringar Familjerätten i Umeå vidtog efter detta var främst att de såg över barnsamtalen, som alltid skett, men där nu även yngre barn bjöds in till samtal.

Sedan den 1 januari 2022 finns det en lag om informationssamtal, för att stärka barnperspektivet i vårdnadsprocessen. Från den 1 mars 2022 är det dessutom krav på att föräldrar ska ha deltagit i ett informationssamtal innan de inleder en tvist i domstol om vårdnad, boende och umgänge. Målet

med detta samtal är att ge föräldrarna relevant information som kan underlätta för dem i ett tidigt skede och hitta den lösning som är bäst för barnet i frågor om vårdnad, boende och umgänge.

Frågor om vårdnad, boende och umgänge tas upp av domstolen i den ort där barnet har sin hemvist. Socialtjänstens utredning, som i Umeå görs av Familjerätten, ska ge domstolen ett underlag för beslut i tvister om vårdnad, boende och/ eller umgänge, genom att belysa olika alternativ ur barnets perspektiv. Det primära i utredningarna är att presentera barnets risker och behov av skydd, och dess övriga situation för domstolen.

Familjerättens uppdrag

Familjerätten ger stöd och tar beslut i frågor gällande föräldraskap, vårdnad, boende och umgänge samt adoption.

I samband med separationer arbetar familjerätten med samarbetsamtal, avtal angående vårdnad, boende och umgänge samt utredningar och upplysningar på uppdrag av domstol.

Familjerätten, arbetsätt

- Det görs alltid en riskbedömning med barnet i fokus, där det tydliggörs vad som framkommit i utredningen både från föräldrar, professionella som träffar barnet och barnet själv. Med hänvisning till riskbedömningen kan Familjerätten föreslå att det inte ska vara något umgänge, eller umgänge med umgängesstöd. Erfarenheten är dock att det är ovanligt att domstolen beslutar om att det inte ska vara något umgänge alls, eller begränsat såsom Familjerätten bedömt vara nödvändigt för att skydda barnet. Även de gånger barnet varit tydligt med att inte vilja träffa föräldern på grund av rädsla.
- De gånger barnet inte lika tydligt uttrycker sig, kanske på grund av lojalitet gentemot föräldrar, eller rädsla för repressalier tydliggör handläggaren, hur ett samtal eller en situation uppfattats.
- Oavsett vilken information som framkommit finns det, som en del i ett ständigt förbättringsarbete, anledning att se över om utredningarna och bedömningarna kan göras än tydligare. Som en del i det löpande förbättringsarbetet har Familjerätten i Umeå löpande samrådsträffar med tingsrätten, där det bland annat

förts dialog om vad som tydligast ska framgå i utredningarna, framför allt i riskbedömningen och förslag till beslut.

- Inom ramen för föräldrabalkens vårdnad, boende och umgängesutredningar har inte socialtjänsten några mandat att hämta uppgifter från t ex sjukhus, kriminalvård, utan föräldrarnas samtycke. Det är inte ovanligt att oron och informationen kommer från den andra föräldern och ord står mot ord. Det kan försvåra hur tydliga och säkra det är möjligt att vara i riskbedömning gällande föräldrarna.
Familjerätten ser en brist i lagstiftningen när man inom ramen för föräldrabalkens vårdnad, boende och umgängesutredningar ej har några mandat att hämta viktiga uppgifter.
- Socialtjänstens utredning är en del i processen tillsammans med övrigt bevismaterial, inför en huvudförhandling. Det är så mycket mera som det också läggs vikt vid. En domstol tillsammans med advokater, kan under förhandling komma fram till samförståndslösningar. Vilket kan vara något annat än det socialtjänsten bedömt. Det kan leda till att riskerna som framförts kvarstår, med oro för barns utsatthet och risk för att utsättas för fara.
- Socialtjänsten kan arbeta kompensatoriskt och riskminimerande i de fall rätten fattar beslut som professionen ser kan leda till en ökad risk för fysiskt eller psykiskt våld eller ökad ohälsa för barnet.
- I situationer när det inkommer domar som innebär att de risker som familjerätten bedömt, kvarstår, fortgår eller i värsta fall ökat i och med tingsrättens dom, gör Familjerätten orosanmälningar till utredningsenheten.
- Barn bjuds in till uppföljning efter fastställd dom (efter ca 3-6 månader), vilket är en lagstadgad skyldighet. Det är dock frivilliga samtal som familjen kan tacka nej till. Ett uppföljande samtal kan leda till orosanmälan till utredningsenheten, men domen kvarstår.
- Familjerätten anser att man är mer lyhörda, både under och efter utredningar (när dom inkommer) kring vilken oro sin finns för barnen. Specifikt om domen inte tar hänsyn till den oro som presenterats i riskbedömning.

- Vid orosanmälan till barngrupp tar man personlig kontakt för att förtydliga den oro man anser finns eller uppkommit efter ett beslut från domstol.
- Vid oro under samarbetsamtal gör man anmälan till utredningsenhet/barn. Det är angeläget att komma ihåg att man inte har familjer aktuella under någon annan tid än när utredning görs och därför är samverkan med utredningsenhet viktig.
- En utmaning är när barn inte vågar berätta, måste vara lojala mot båda sina föräldrar samtidigt, rädsla för föräldrarnas repressalier för vad man berättar. De blir bakbundna och det måste man också beskriva. Det barn berättar är inte alltid det man uppfattar att de bär inom sig. Familjerätten tydliggör för domstolen, hur de uppfattat ett samtal.
- Familjerätten samverkar med tingsrätten, advokater och domare där syftet är att lära av varandras uppdrag, kompetens och att lyfta barns rätt. Familjerätten vill utveckla samverkan till att ha mer fokus på att höja kunskapen om vårdnadstvister utifrån vad som är barnets bästa.
- Inom familjerätten finns gruppverksamheten Ballongen för barn till separerade föräldrar. Där ges barnen möjlighet att dela sina erfarenheter av separationen med andra barn. Ballongen är ett stöd som är uppskattat av både barn, familj och medarbetare.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att godkänna informationen vad gäller, hur förvaltningen arbetar med att förhindra att barn far illa.

Beredningsansvariga

Viviann Dannelöv Nilsson

Beslut ska skickas till

Ulrika Gustafsson

§ 75

Diariernr: IFN-2024/00015

Återkoppling från kurser och konferenser

Ärendebeskrivning

Bo Johansson (S) återkopplar kort från SKR informationen om "Lagen om placering av barn i skyddat boende".

§ 76

Diarienum: IFN-2024/00122

Initiativärende (S och MP) - Ersättningsnivåer för Umeå kommuns kontrakterade jour- och familjehem**Beslut**

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att utreda en höjning av ersättningen till kontrakterade jour- och familjehem för att motsvara höjningen av insättning till tjänstepension, och därefter återkomma till nämnd.

Ärendebeskrivning

Andreas Lundgren (S) och Ahmed Hersi (MP) lämnar följande förslag till uppdrag till förvaltningen.

Individ- och familjenämnden beslutade 2020 om en höjning av arvudet för Familjehemscentrums kontrakterade jour- och familjehem. Detta var en höjning för att familjehemmen skulle kunna göra egna avsättningar till pension motsvarande tjänstepension. Ett principiellt viktigt beslut av nämnden för att öka andelen familjehem i egen regi och att familjehemmen ska få goda förutsättningar att göra en insats för barn i Umeå kommun.

Under 2023 så skedde en höjning av insättningen för tjänstepension med 1,5% vilket kontrakterade jour- och familjehem inte har kompenserats för. Socialdemokraterna och Miljöpartiet anser att det är viktigt att nämnden adresserar detta så att de familjehem som vill bli kontrakterade jour- och familjehem fortsatt ser Umeå kommun som ett attraktivt val till uppdragsgivare.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslår:

Att Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att utreda en höjning av ersättningen till kontrakterade jour- och familjehem för att motsvara höjningen av insättning till tjänstepension, och därefter återkomma till nämnd.

Nämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden enas om att ställa sig bakom (S) och (MP) initiativ.

Beslutet skickas till

Ulrika Gustafsson

§ 77

Diarienum: IFN-2024/00123

Initiativärende (V) - Samverkan mellan socialtjänst och SFI

Beslut

Individ- och familjenämnden enas om att omformulera initiativet från (V) till ett medskick till förvaltningen att undersöka hur samverkan mellan socialtjänsten och SFI är organiserat.

Ärendebeskrivning

De senaste åren har misstron mot socialtjänsten ökat, bland annat som en följd av den så kallade LVU-kampanjen. Många personer med bakgrund i andra typer av välfärdssystem uttrycker både misstänksamhet och rädsla mot socialtjänsten. Desinformation och rädsla för socialtjänsten riskerar att drabba barn och föräldrar, som inte vågar ta kontakt och därmed inte får den hjälp de behöver. Enligt Socialstyrelsen krävs ett såväl långsiktigt arbete som direkta insatser för att nå ut med information och skapa tillit. I detta arbete är det viktigt att socialtjänsten tar ansvar för att ge en korrekt bild av uppdraget och får möjlighet att skapa förtroende för både socialtjänstens anställda och dess verksamheter.

Sedan en tid tillbaka verkar SFI ha slutat ta emot representanter från socialtjänsten som tidigare besökt SFI-undervisningen för att informera om socialtjänstens verksamhet. Såväl anställda inom socialtjänsten som flera SFI-deltagare har uttryckt att man skulle vilja att socialtjänsten kom till SFI-undervisningen för att man ska få bättre information om socialtjänsten och exempelvis det föräldrastöd man erbjuder nyanlända.

Mot bakgrund av detta yrkar Vänsterpartiet på att förvaltningen ges i uppdrag att undersöka vad som eventuellt hindrar att representanter från socialtjänsten får komma och informera på SFI, samt

att föreslå hur samverkan med SFI eventuellt kan stärkas, exempelvis genom samverkansöverenskommelser eller liknande.

Nämndens beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S) yrkar avslag på initiativet och att det omformuleras till ett medskick till förvaltningen att undersöka hur samverkan mellan SFI och socialtjänsten förhåller sig.

Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar avslag på initiativet och bifall till att omformulera initiativet till ett medskick.

Nämndens beslutsgång

Individ- och familjenämnden enas om att omformulera initiativet från (V) till ett medskick till förvaltningen att undersöka hur samverkan mellan socialtjänsten och SFI är organiserat.

Beslutet ska skicka till

Ulrika Gustafsson

§ 78

Diariernr: IFN-2024/00017

Övriga frågor

Ärendet utgår.

§ 79

Diarienum: IFN-2024/00017

Socialdirektören informerar

Ärendebeskrivning

Socialdirektör Karolina Lundqvist informerar kort om verksamheten inom förvaltningen och bland annat om hur arbetet fortskrider kring beslutade åtgärder kring effektiviseringar.

§ 80

Diarienum: IFN-2024/00016

Anmälan av delegerade beslut/anmälningsärenden individ- och familjenämnden 2024

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Redovisning av ärenden beslutade med stöd av nämndens fastställda delegationsordning samt redovisning av anmälningsärenden.

Övriga beslut

Delegerade beslut för perioden 2024-02-01 t o m 2024-02-29 inom lagområdena SoL, LSS, LVU, LVM och övrig lagstiftning anmäls i enlighet med nämndens beslut 2024-01-24.

Anmälningsärenden

IFN-2021/00135 Mejl från SKR om Rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter 18/00295, 22/00731 - Redovisning 2023 och information om fakturering 2024

Bilaga 1. Rekommendation 18/00295

Bilaga 2. Förlängd rekommendation 22/00731

Bilaga 3. Återkoppling 2023

Bilaga 4. Kostnad per kommun

IFN-2024/00109 Minnesanteckningar - Delegationen för social välfärd och hälsa 2024-02-21

IFN-2024/00046 Protokoll Länsamverkansgruppen 2024-02-23

IFN-2023/00109 Rapport patientärenden 2023

IFN-2023/00109 Tjänsteskrivelse 2023

IFN-2024/00086 Personuppgiftsbiträdesavtal Phoniro 2024 - digitala lås i
ordinärt boende

IFN-2023/00057 Årsredovisning personliga ombud 2023

Beredningsansvarig

Rose-Marie Lång Bäckström